

Dkt. Marv Wilson, Manabii, Kipindi cha 16, Hosea, Sehemu ya 3

© 2024 Marv Wilson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu Manabii. Huu ni kipindi cha 16, Hosea, Sehemu ya 3.

Sawa, tuombeane, nasi tutaanza.

Bwana, kila siku ni siku yako na hii ndiyo siku uliyoifanya. Tuna leo, neno lako linatukumbusha kutenda leo kwa sababu kesho haina uhakika. Kwa hivyo, tunaomba kwamba hesabu zetu ziwe fupi kwako leo, ili tushughulikie mambo tunayopaswa kushughulikia, kwa uadilifu.

Asante kwa kuwa wewe ni Mungu mwenye rehema na mvumilivu pamoja nasi. Tunaomba kwamba uhusiano wetu nawe uwe wa kila siku katika ushirika. Tusamehe nyakati tunapotangata na kutokufuata kwa karibu.

Tujalie tujifunze kitu kuhusu upendo wa Mungu kwetu, hata katikati ya misukosuko na misukosuko ya maisha yetu. Tutakumbuka kwamba Mungu anafuatilia siku zote. Haachi kamwe na hakati tamaa.

Tusaidie kujifunza kutoka kwa Hosea na Gomeri kwa sababu wewe ni Hosea na sisi ni Gomeri. Tunaomba kwamba tunapoelewa upendo wako upya, kwamba tutaitwa zaidi katika hisia ya uwajibikaji na uaminifu kila siku, naomba kupitia Kristo Bwana wetu. Amina.

Ukumbusho, Jumatatu tutakuwa na wakati wetu wa ushirika wa karibu pamoja. Hapendi. Anaanza kuwa na wasiwasi.

Tutashughulikia usomaji wote kama ilivyoonyeshwa kwenye silabasi. Hakika kutakuwa na msisitizo katika matini za Biblia, hasa zile tulizozizungumzia darasani. Kutakuwa na malengo fulani, baadhi ya ufafanuzi katika sentensi kadhaa.

Kutakuwa na insha fupi na insha moja ndefu itakuchukua muda wote. Lakini msisitizo mkuu uko kwenye nyenzo za utangulizi pamoja na Yona, Amosi, na Hosea. Sasa, mara ya mwisho nilizungumzia kuhusu ndoa kama agano na kutaja kwamba kile tulichonacho katika sura ya 2 kimekuwa muhimu sana katika historia ya ndoa ya Kiyahudi na desturi za ndoa kiasi kwamba kifungu hiki kimetajwa katika sherehe za harusi za Kiyahudi za kitamaduni.

Nakumbuka tulirekodi harusi ya Kiyahudi ya Orthodox nje nchini Israeli. Daima ni mitzvah ya ziada kuoja nje chini ya dari kubwa. Nakumbuka kumsikia rabi akisoma fomula hii.

Maneno haya kwa ajili ya uhusiano wa kudumu, kama Mungu asemavyo, nitakuposa kwangu milele. Na msisitizo huo hapa unahusu maneno haya mbalimbali, haki, mishpat au haki, hisia ya haki na kushiriki, kile kilicho sahihi si kwangu mimi tu bali kwa mwingine kama mwanzo unavyoonyesha. Mishpat daima ni njia ya pande mbili katika Biblia.

Sio kile ninachostahili, kile kilicho cha haki na cha haki kwangu. Nipe haki zangu, ni kile kilicho cha haki kwa mtu mwingine. Kuna usawa unaohusika katika haki.

Hilo ni jambo tunalotaka kukumbuka. Hesed ni mojawapo ya maneno yako muhimu katika Hosea. Hesed ni zaidi ya upendo tu.

Neno hesed linapotumika, na linapotokea zaidi ya mara 250 katika Biblia ya Kiebrania, unaposoma miktadha hiyo yote, yote hupunguzwa hadi kuwa mambo mawili makuu. Sasa linaweza kutafsiriwa kwa njia tofauti. Kupenda wema, wema, hata aina ya kuwatendea wengine kwa huruma.

Lakini mambo mawili ambayo yanahusiana nayo ni moja, muktadha wa agano. Na kwa hivyo hesed inapotumika, hutumika katika muktadha wa uhusiano wa agano. Na pili, pamoja na muktadha huo wa agano, kuna wazo hili la uaminifu uliokithiri, uaminifu uliodhamiriwa.

Ukishasikia, ndiyo maana RSV haitafsiri upendo. Katika kitabu cha Hosea, RSV inatafsiri upendo thabiti. Sasa neno hilo dogo thabiti, ambapo tafsiri zingine zinaweza kuwa upendo mwaminifu, thabiti, upendo mwaminifu, upendo mwaminifu.

Kwa hivyo wazo hilo la uaminifu thabiti kwa uhusiano wa agano ndilo linalodokezwa. Kwa hivyo hesed imeunganishwa na agano, na kwa upande wa Israeli, hesed ilikuwa jibu kwa hesed ya Mungu. Na kwa sababu ya agano, mwishowe haliwezi kuvunjwa, au kuvunjwa kabisa, kwa sababu inahitaji wawili kufanya agano, na inahitaji wawili kulivunja.

Na mimi hulazimika kuwakumbusha wanafunzi kila wakati kwamba huenda msipende kila kitu mnachokiona kwa waumini wenzangu wakati mwingine, kwa upande wa wasifu wao, kwa muda mrefu. Vivyo hivyo kwa Israeli. Lakini mtu anapokuwa na uhusiano wazi, wa kibinafsi, na wa agano na mfalme wa ulimwengu, hakuna kitu kinachoweza kukata uhusiano huo hatimaye.

Tunaweza kufanya mambo ya mwisho, tunaweza kupoteza baraka za Mungu kwa sababu ya upumbavu, na kufanya mambo mengine, lakini huu ndio upendo ambao

hautatuacha tuende. Mungu anashikilia Israeli, licha ya kutokuwa mwaminifu kwa Israeli. Kama Mungu alitaka kufuta agano, angeweza kufanya hivyo muda mrefu uliopita.

Lakini Mungu anashikilia kwa ajili ya Israeli kwa sababu makusudi Yake kwa Israeli ni makubwa zaidi, hata kuliko kudumisha uaminifu wa Israeli. Mungu ni upendo mwaminifu. Yeye ni Mungu mwenye huruma, anayeonyesha huruma, na hatimaye, ahadi hii ni kuwa imara.

Inapaswa kuwa isiyoyumbayumba. Ni ya kudumu, na hiyo ndiyo maana ya emunah. Ya kudumu.

Imara. Katika Biblia ya Kiebrania, neno nguzo linatokana na mzizi huu. Ndio unaokutegemeza.

Katika kitabu cha Ruthu, neno lingine linalotokana na mzizi huu, aman, limetafsiriwa kama nesi. Mtu anayemsaidia, katika hali hii, mtoto mchanga, Obed. Na mtoto huyo anaungwa mkono na kulishwa, na kwa hivyo, ni neno linalotuzungumzia kuhusu uthabiti na usaidizi.

Na hivi ndivyo ilivyokuwa kweli kuhusu ndoa ya Hosea, na ndivyo ilivyokuwa kweli kuhusu uhusiano wa Yahweh na watu wake. Sawa, kwa hivyo tuna maneno haya kama sehemu ya sherehe hiyo. Sasa, sura ya 1-3 ni za wasifu, lakini nilisema kupitia shughuli za Gomeri, kuzaliwa kwa Yezreeli, Lo-Ruhama, na Lo-Ammi, kila moja yao inatuma ujumbe wa uhusiano huo unaokatiza kati ya ufalme wa kaskazini na mungu wake.

Uhamisho ungekuja. Haingekuwa uhamisho wa kudumu kwa sababu mwishoni mwa sura ya 1, kuna ahadi hiyo ya urejesho, na Mungu, tena, upendo wake thabiti unadumu. Katika sura ya 3, tunamtafuta nabii huyo ili amrudishe mtumwa huyo, tena, ili ampate mwenzi wake aliyepotea na mpotovu.

Hii ni Israeli. Mungu hakati tamaa kamwe. Na kwa hivyo, tuna mfano hapa wa kile Goel anafanya.

Tumezungumzia kuhusu Goel hapo awali. Goel, GOEL, inamaanisha kukomboa. Lakini maana yake hasa katika Biblia ya Kiebrania ni kufanya juhudi au kulipa gharama ili kumkomboa mtu au kutetea hoja ya mtu.

Hiyo ndiyo maana yake. Kulipa gharama, kujitahidi, kumkomboa mtu kutoka kwa aina fulani ya utumwa. Hiyo ndiyo tutakayofanya pamoja katika Seder yetu ya dini mbalimbali.

Ni uhuru kutoka Misri. Sasa, katika hali hiyo, Mungu mwenyewe ndiye mkombozi anayewakomboa watu wake kwa uhuru na neema. Katika hali hii maalum, tunaona mtu akija kumnunua Gomeri.

Na hivyo, Mungu anasema katika sura ya 3, nenda ukamwonyeshe mkeo upendo wako tena, ingawa anapendwa na mwanamume mwingine, anapendwa na mchumba, na yeye ni mzinzi. Kwa hivyo, kifungu kinaendelea na kusema, kama vile Bwana anavyowapenda watu wa Israeli, anaendelea kuwapenda, ingawa wanageukia miungu mingine na kupenda mikate ya zabibu kavu. Acha nisimame hapo kwa muda.

Keki za zabibu kavu. Inaonekana kama si za mfuatano. Zimeingizwa katika simulizi, lakini sivyo ilivyo.

Kumbuka, tulikupa utatu wa kilimo mara ya mwisho. Kwa hivyo, msingi wa maisha na uchumi wa Agano la Kale. Divai, nafaka, na mafuta.

Na kwa hivyo, keki za zabibu kavu, tunajua kutoka kwa ibada ya Baali, zilitolewa kwa Baali. Yeye ni mungu wa asili na mmoja wapo wa vitu hivi vya msingi vya uchumi. Zabibu hizi zilizokaushwa zilitolewa.

Mungu huyu wa kilimo huja hapa kupitia keki za zabibu kavu. Kwa hivyo, anaenda mahali hapa kumnunua suria huyu mtumwa, chochote kile ambacho Gomeri alikuwa nacho. Lakini utaona hapa kwamba anafanya hivyo kwa shekeli 15, ambazo ni sehemu yake.

Sasa, kumbuka, shekeli ni sehemu nne za kumi za aushi. Kwa hivyo, hii ndiyo tunayoiita mfumo wa kubadilishana. UBADILISHAJI.

Hadi karne ya 7 KK, kila kitu kilifanywa kwa kubadilishana. Sarafu za kwanza katika ulimwengu wa kale zilianza kuingizwa karibu karne ya 7. Ziliingia kupitia kundi lililoishi katika eneo la Asia Ndogo lililoitwa Walydia na Wagiriki walikuwa wakitafuta sarafu haraka.

Sasa, bei ya kawaida ya mtumwa katika Agano la Kale, angalau kulingana na Kutoka 21, ilikuwa shekeli 30. Kwa hivyo, Gomeri hapa, nusu ya bei yake ya ununuzi ni nusu ya bei ya mtumwa. Nyingine hulipwa katika bidhaa za kilimo.

Na angalia andiko linasema nini: yeye, yeye amenunuliwa kwa homeri na lethic , homeri na lethic au lethic ya shayiri. Sasa, neno la Kiebrania chamor linamaanisha punda. Kwa hivyo, unaposikia kipimo hicho katika Biblia, homeri, hufikirii, oh, fasihi ya Kigiriki ya kitamaduni.

Unafikiri punda. Mmoja wa maprofesa wangu katika chuo kikuu alikuwa profesa Myahudi aliyeitwa Dkt. Hamori , na wanafunzi walikuwa wakifanya hivyo;

hawakumpenda, kwa hivyo waliandika nambari kwenye jina lake. Homer ni kiasi cha nyenzo ambacho punda angeweza kubeba, labda vizuizi vitano hadi sita.

Hii ni takribani kwa upande wa kipimo. Na lethic ni nusu homeri. Kwa hivyo, ikiwa homeri ni sawa na, tuseme, bushel 36 hivi na nusu homeri, lethic ni takriban bushel tatu.

Kwa hivyo, tunazungumzia vipimo tisa, pengine hadi vipimo kumi vya nafaka ambavyo punda angebeba. Wakati huo Homer inaonekana alikuwa mtumwa, alikuwa wa mtu mwingine, na alinunuliwa tena kwa fedha na mazao, shayiri. Mistari inayofuata inaonyesha kwa ufupi sana uhamisho wa Israeli na kurudi.

Inazungumzia kipindi cha siku nyingi, labda kipindi cha nidhamu na majaribu, ambacho kingewajia Israeli walipokuwa wakifikiria upya uhusiano wao na Mwenyezi kabla Mungu hajawarejesha au kuwarejesha tena katika uhusiano wa karibu kabisa. Inazungumzia kuhusu wao kuishi bila mfalme au mkuu. Hii ni katika 3.4, Israeli wakiishi uhamishoni nje ya nchi.

Hawangukuwa na serikali ya kiraia. Lakini hatimaye kifungu hiki kinapaswa kueleweka kama cha kimasihi. Na sababu ya hilo iko katika mstari wa 5, neno la mwisho kabisa katika utangulizi huu wa wasifu, au angalau nyenzo za wasifu, inasema, katika siku za mwisho au baadaye, wana wa Israeli watarudi na kumtafuta Bwana Mungu wao.

Kuna jambo la kiroho linalotokea hapa. Nao watamtafuta Daudi mfalme wao. Hilo ni neno la siri kwa ajili ya Masihi.

Kumbuka, kuanzia Mwanzo 49, ahadi ilikuwa kupitia Yuda, kabila la Yuda, mtawala ambaye fimbo ya mtawala haingepotea. Na kupitia Yuda mwana wa Yakobo, kabila la kifalme, ambaye kwa uzuri, katika madirisha ya Chagall katika Hospitali ya Hadassah huko Yerusalemu, kama umewahi kufika huko, Mark Chagall, msanii mkubwa zaidi wa Kiyahudi wa kibiblia, ambaye ni msanii anayeonyesha mandhari na wahusika wa kibiblia, anaonyesha Yuda katika rangi nyekundu ya kifalme, dirisha hili la kioo lenye rangi lenye urefu wa futi 13 na upana wa futi kadhaa, likionyesha vipengele vya kila kabila. Na, bila shaka, kuna mikono miwili inayoshikilia taji, ikitukumbusha kile ambacho Maandiko yanasema kuhusu Yuda, ukoo wa kifalme.

Na hivyo, baada ya Daudi kuondoka, karibu muda mfupi baada ya 1000, na akapitisha utawala kwa mwanawe Sulemani, hapa tuna Daudi redivivus, Daudi alirejeshwa, akarejeshwa, Daudi akirudi, Masihi wa Daudi ukitaka. Kumaanisha kwamba Israeli itamtafuta Masihi na Mungu, kwa namna fulani, atarejesha ukoo wa Daudi, akarejesha kibanda hicho cha Daudi, sukkah hiyo iliyoanguka, tunasoma kuihusu mwishoni mwa Amosi, sura ya 9. Sasa, kwa namna fulani, hii itarejeshwa wakati enzi ya Masihi itakapoingia. Na wakati enzi hii itakapofikia kilele, katika siku za mwisho,

inarejelea hili: Masihi wa Mungu atatawala juu ya ulimwengu, na watu wake watarejeshwa kikamilifu na kuthibitishwa, kulingana na manabii wadogo, machoni pa mataifa.

Kwa hivyo, marejesho ya mwisho, au marejesho ya marejesho yote, ni wakati ujao. Elie Wiesel aliwahi kusema kwamba ikiwa Wayahudi hawangeshikilia tena maono ya Kimasihi, kwa tumaini la Kimasihi, Wayahudi hawangekuwa na chochote cha kuishi nacho. Kwa maana moja, hiyo ni kweli kwa sababu Wayahudi wanatarajia mwisho wa historia, na ni unabii sana kwamba historia inaelekea kwenye kilele kikubwa na kitukufu katika enzi ya dhahabu ambayo imefungamana na mtazamo huu wa Kimasihi wa watu waliofanywa upya, waliorejeshwa, na Shalom, na Tzedakah, na Mishpat, wanaofunika dunia, wanaohusishwa na utawala huo wa mwisho wa Kimasihi.

Je, imezinduliwa? Ndiyo. Soma Agano Jipya. Ufalme wa Mungu uko hapa, mbele za Yesu.

Kwa namna fulani, alianza utawala huo na utawala huo wa Mungu kwa kushinda dhambi na kifo na kupitia ufufuo, na sasa anatawala kupitia Roho Mtakatifu katika moyo wa kila mwamini na katika kanisa. Lakini utawala huo bado haujakamilika, na tutakachokumbushwa katika Pasaka ya Seder ni kwamba Wayahudi na Wakristo ni washirika pamoja, wote wakisubiri ukombozi wa ulimwengu, kwa sababu bado kuna matetemeko ya ardhi, bado kuna njaa, bado kuna mapigo, bado kuna vita, bado kuna aina zote za kasoro za kidunia ambazo hazijaondolewa katika ulimwengu huu. Kwa hivyo, kwa hivyo, ukombozi, ni wazi, bado haujafikia kilele na kufikia maana yake ya mwisho na ya mwisho.

Na hilo linaleta mazungumzo ya kuvutia sana kati ya Wakristo na Wayahudi. Sisi huwa tunayafanya kila mara. Wakristo wanatangaza kwamba Mkombozi amekuja na kwamba ulimwengu umekombolewa, na marafiki zao Wayahudi wanaangalia na kusema, nionyesheni pesa.

Nionyeshe ushahidi. Umesoma New York Times leo? Umetazama CNN leo? Dunia imekombolewa. Tuna safari ndefu.

Na hiyo ni ukumbusho wa kusema tu kwamba ukombozi, kama ilivyoelezwa katika Manabii, unashughulikia utawala wa Mungu wa haki, wa ulimwengu wote hapa duniani, jambo ambalo bado hatujafikia. Na katika mfumo wa Kikristo, hautakuja hadi Yeye binafsi, Masihi wa Mungu, atakaposema amani kwa mataifa na kutawala na kutawala kibinafsi kupitia ujio Wake wa pili. Sasa, tunaishi katika mwingiliano wa enzi hizo mbili.

Sasa, mambo mengine ninayotaka kusema kuhusu Hosea. Katika sura ya 4 hadi 13, ni hasi sana kwa sababu anazungumzia watu wasio waaminifu. Na anaendelea kurudi kwenye mada hii, ubeti baada ya ubeti, ya uzinzi wa Israeli.

Ndiyo, hakuwa mwaminifu kwa Mungu wa Israeli, na alifanya uzinzi kwa sanamu zingine ili kutumia lugha ya Hosea. Na alimpuuza Mungu. Mojawapo ya mambo ambayo Hosea anaendelea kuzungumzia ni kitabu chako cha Heschel; kisome kwa makini anapozungumzia kuhusu Da'at Elohim .

Da'at inamaanisha maarifa. Da'at Elohim, maarifa ya Mungu. Na tena na tena, Hosea anawakosoa watu wa Ufalme wa Kaskazini kwa kutokuwa na maarifa ya Mungu.

Sasa hapa tena, anaposema katika 4:1, hakuna maarifa ya Mungu katika nchi, hiyo ni kweli, na si kweli. Kwa maana ya kiakili, kuna aina zote za vituo ambapo uelewa na ujuzi wa historia ya Israeli ungeweza kuwasilishwa kwa watu. Lakini Hosea anamaanisha nini kuhusu Da'at ni kwamba Da'at linatokana na neno Yadah, kitenzi cha Kiebrania kinachomaanisha kujua, kilichotumika mapema kama Mwanzo 4:1, wakati Adamu na Hawa walipojuana katika uhusiano wa kimapenzi.

Kujua kunamaanisha kuwa na uhusiano wa kibinafsi na wa karibu na mtu ambaye ni wa kweli. Na Mungu anaposema hakuna kumjua Mungu duniani, kuna aina zote za nadharia kumhusu Mungu, lakini si kutenda, kutii mapenzi Yake, kuishi maisha. Na kwa hivyo anapowahimiza Israeli katika 6.3, tujulishe, tuendeleo kumjua Bwana Mungu. Hatuzungumzii kusoma vitabu vya kiada kuhusu theolojia ili kumjua Mungu.

Anachokiita ni Da'at Elohim, utii kwa Mungu, ambapo imani na tabia huenda pamoja. Sasa kumbuka, mada hii yote ni jinsi Paulo anavyoelezea nyaraka zake. Paulo anahusika katika barua zake nyingi.

Anaweka wazi imani, lakini kisha anahamia kwenye tabia. Anaweka wazi imani katika Warumi 1-11. Kisha anapendezwa na kuongoza katika 12-16.

Paulo katika Wakolosai 1 na 2 anazungumzia mafundisho, lakini katika 3 na 4 anazungumzia matendo, jinsi unavyopaswa kuishi. Na hayo huunganishwa kila wakati katika maandiko. Taarifa hizo lazima ziongoze mtindo wa maisha.

Na hivyo, maarifa katika maana ya Kiebrania ni tofauti kabisa na katika maana ya Kiyunani. Katika maana ya Kiyunani, maarifa mara nyingi huakisi dhana, mawazo, na nadharia. Katika maana ya Kiebrania, ni kuweka kitu katika vitendo kwa njia ya kibinafsi na ya ndani.

Kwa hivyo, kumjua Mungu kunamaanisha kuishi kulingana na mapenzi ya Mungu. Huo ndio ujuzi wa Mungu uliokuwa unakosekana katika nchi. Sasa katika sura ya 4,

anaelezea kwa uwazi sana jinsi watu walivyokuwa wamefikia kiwango cha chini cha kukimbia katika kucheza ukahaba.

Kwa kweli, katika sura hii, anaitaja mara kumi. Gomeri ni picha ya kumwacha Bwana kiroho kwa Israeli. Mungu alikuwa ameita uhusiano wa kipekee huko Sinai.

Yeye pekee ndiye utakayemwabudu kulingana na Amri Kumi. Lakini Israeli walimwacha Mungu kwa ajili ya sanamu, kama mstari wa 10 unavyosema. Lakini pia kuna uzinzi huu unaohusika hapa, ambao unahusisha makahaba wa kidini na mambo mengine yanayohusiana na ibada ya Baali.

Na Biblia hapa inasisitiza hata makahaba wanaojihusisha na ngono ya mdomo. Sasa, kama ungehubiri mahubiri, ungewaacha kanisa nje ya kile ambacho Biblia inasema kuhusu ngono ya mdomo Jumapili asubuhi. Haingekuwa kitu kingine chochote.

Lakini imetajwa hapa, na imetajwa katika kitabu cha Mithali, na inahusishwa na ukahaba katika muktadha huu. Kwa hivyo, nchi nzima ilikabidhiwa kwa Ubaali, na nchi nzima ilikuwa ikijifanyia ukahaba katika ibada za kipagani, ambazo zilijumuisha madhabahu haya, na kwa hivyo Mungu alikuwa ametosheka. Ndiyo, hiyo iko katika mstari wa 10, ngono ya mdomo.

Ni kile ambacho makahaba hufanya. Nadhani anachoelezea hapa ni jinsi makahaba wanavyofanya kazi. Katika ufalme wa Wakanaani, nchi imejaa makahaba wa kidini.

Wanahusika katika aina zote za shughuli za ngono haramu nje ya ahadi ya uaminifu ndani ya ndoa ambayo Mungu tangu nyakati za Musa hadi sasa alikuwa ameamuru. Ndiyo? Sidhani kama Biblia inazungumzia hilo haswa. Sidhani kama inakataza.

Sidhani kama inazungumzia kuhusu hilo haswa. Hapa, inazungumzia jambo hilo vibaya kwa sababu ni moja tu ya aina mbalimbali za mambo ambayo... maisha ya kahaba. Unamfuata kahaba huku na huko, na hii ni sehemu ya njia za kahaba, kulingana na Biblia.

Unapata lugha hiyo hiyo katika Mithali 30, mstari wa 20. Niliisoma. Hii ndiyo njia ya mwanamke mzinzi.

Anakula na kufuta mdomo wake na kusema, Sijafanya kosa lolote. Sasa, toa maoni yako bora, nao watakuambia hasa maana yake. Sijafanya kosa lolote.

Tena, ni ulimwengu tofauti. Haupo katika muktadha wa uaminifu wa agano. Na kwa kadiri ninavyojua, Biblia haizungumzii usahihi au ubaya wa hilo.

Kwa hivyo, haitoi hukumu ya aina yoyote. Sio lazima iwe mbaya. Unaweza kujifunza mengi kutokana na hoja ya ukimya au kutofanya chochote.

Katika mstari wa 15 wa sura ya 4, ingawa unafanya uzinzi, Ee Israeli, Yuda asije akapata hatia, wala usiingie Gilgali, wala usiende Beth-Avoni. Beth-Avoni. Betheli, nyumba ya Mungu.

Beth-Avon, nyumba ya uovu. Kuna maneno machache ya kuchekesha hapa. Avon ni mojawapo ya maneno ya Kiebrania yanayomaanisha dhambi.

Inamaanisha kupotoshwa au kupotoshwa kama pretzel iliyopotoka. Umepinda kutoka kwa unyofu wa Mungu.

Kwa hivyo, nyumba hii ya uovu ni taswira ya Betheli. Usiende Beth-Avoni. Ingekuwa kama onyo langu: Tafadhali usiende kwenye nyumba ya wanafiki Jumapili hii.

Katika sura ya 5, ninazungumzia mambo machache ya kuvutia hapa. Katika sura ya 5 ya mstari wa 14, angalia jinsi Mungu anavyofananishwa na simba. Nitakuwa kama simba kwa Efraimu na kama simba mchanga kwa nyumba ya Yuda.

Hata mimi, nitararua na kwenda zangu, nitachukua na hakuna atakayeokoa. Inasikika kama kitu ambacho Amosi angesema. Sura hiyo imechukuliwa kutoka katika ulimwengu wa asili.

Na hivyo Mungu atayachukua mawindo yake. Atayachukua ufalme wa kaskazini, na kufikia mwaka 586 atakuwa ameyachukua pia ufalme wa kusini. Ninyi nyote, natumaini wakati fulani maishani mwenu mtasafiri hadi Israeli.

Inashangaza sana jinsi Israeli ya kisasa inavyochota mengi kutoka kwa Biblia. Kwa mfano, Idara ya Utalii ina kibandiko, na inakitoa kutoka Kitabu cha Hesabu. Na ni picha ya Yoshua na Kalebu wakiwa na mti uliobeba eshchol, kichala cha zabibu, matunda, wakirudi kutoka nchi ya ahadi.

Walikuwa wapelelezi. Kwa hivyo njoo uangalie Israeli. Ni nchi hii ya maziwa na asali.

Njoo uangalie. Israeli ilipolazimika kupata jina la shirika lake la ndege la kitaifa, iliamua kwamba ingeelekea kwenye kitabu cha Hosea ili kupata jina la shirika lake la ndege. Bila shaka, ni LL.

Jina la kuchekesha kwa shirika la ndege wageni wanapoangalia hilo. Namaanisha, ndege ya Uswisi ina maana, ndege ya Uingereza ina maana, lakini LL? Ni nini? Kuna sehemu mbili katika Hosea ambapo LL imetajwa. Moja iko katika 7.16, na nyingine iko katika 11.7. Neno L, bila shaka, ni umbo fupi la Mungu, kama ilivyo katika Beth El, Daniel, na Joel.

Kwa hivyo, LL, maana yake ipasavyo, ni nomino. Inamaanisha mwenye nguvu, mwenye nguvu. Na Al ni kihusishi katika Kiebrania na pia nomino.

Al pia inaweza kuwa nomino, na inamaanisha juu au kile kilicho juu. Kwa hivyo, LL, hiyo inatafsiriwaje katika RSV? Imetafsiriwa juu zaidi . Hawageukii LL, juu zaidi .

Kwa hivyo, Al inamaanisha juu au juu, na hivyo ndivyo ndege zinavyopaswa kufanya. Na wazo la Al kuwa na nguvu, nguvu, zaidi, juu zaidi . Kwa hivyo, hii ndiyo ndege ya juu zaidi .

Na kwa nini imeandikwa kwa herufi kubwa katika Biblia? Si kwa sababu ni jina la shirika la ndege bali kwa sababu EL ni jina la Mungu wa watu wa Israeli kihistoria. Hawamgeukii Aliye Juu Sana . Na kwa sababu hiyo, wana matatizo.

Na hivyo, nabii anawaita. Katika 11 :7, inasema, hata wakimwita Aliye Juu Zaidi , hata wakimwita LL, hatawainua kamwe. Lakini anasema, akizungumza tena kwa nafsi ya kwanza, Siwezi kukuacha, Efraimu.

Moyo wangu umebadilika ndani yangu. Huruma zangu zote zimeamshwa. Siwezi kukuacha.

Hapa kuna baadhi ya hisia za joto na nyororo zaidi ambazo Mungu anazo kuhusu watu wake, hata katikati ya uasi wao. Anawahakikishia upendo wake na kwamba hajawaacha waende. Mojawapo ya anthropopathism katika Biblia, anthropomorphism, kumpa Mungu sehemu ya mwanadamu, macho ya Mungu, masikio ya Mungu, mkono wa Mungu, hiyo ni anthropomorphism.

Anthropopathism, ambayo Heschel anazungumzia katika kitabu chako cha kiada, inahusisha hisia na hisia kama za kibinadamu na Mungu. Katika 8.5, Mungu anasema, hasira yangu inawaka dhidi yao. Kwa kawaida, kwa Kiebrania, unapoonyesha hasira ni kupata nyekundu au kupata moto puani.

Kuungua puani kwa kawaida huja kwa Kiingereza mtu anapopata joto chini ya kola, yaani hasira. Labda ilirudi kwenye ulimwengu wa Kisemiti ambapo ulikoroma. Unapokasirika, labda kama farasi anavyofanya.

Kwa hivyo, Mungu anaonyeshwa hapa akiwa na panaim , mwenye pua mbili, kama wewe na mimi. Ni pua mbili kwa Kiebrania. Na wakati pua yake yenye sehemu mbili, mashimo mawili ya kupumua, inapopata joto, inakuwa nyekundu, ni sawa na hasira.

Unaona muktadha hapa, kinachomvutia. Ni ndama wa Samaria. Hapa tuko, Misri imerudiwa tena.

Hapa tuko. Dhambi kubwa zaidi katika historia ya Israeli, kulingana na marabi, ilikuwa ndama wa dhahabu. Muda mfupi tu baada ya kutoka Misri, tukio la ndama wa dhahabu. Na hivyo anasema ndama wa Samaria atavunjwa vipande vipande.

Uzushi mbaya zaidi kwa manabii ulikuwa kupoteza utambulisho wako. Na maoni ya Hosea kuhusu hili. Israeli imemezwa miongoni mwa mataifa katika 8:8. Kuwa kama mataifa ilikuwa uzushi mbaya zaidi.

Na unapoteza utambulisho wako katikati ya ulimwengu huu wa Wakanaani, unataka uwe mwabudu maumbile, na kupoteza uadilifu wa maisha ya familia yako, na kumkabidhi Baali mahitaji yako yote ya kiuchumi na ya kifamilia, umeyapoteza. Umemezwa. Kujilinganisha ni mojawapo ya changamoto kubwa zaidi kwa watu wa Mungu katika historia yao yote.

Na usawa huo maridadi, jinsi ya kuwa katika ulimwengu lakini si wa ulimwengu. Atarudi Misri. Efraimu atarudi Misri.

Ufalme wa kaskazini, Misri, ni neno la siri la uhamisho tena. Utumwa tena. Ishara ya utumwa.

Kwa hivyo, hatutafsiri Biblia kihalisi kila wakati. Kamwe usijiingize katika hoja hiyo. Je, unaichukulia Biblia kihalisi? Kihalisi, jibu linapaswa kuwa wakati mwingine.

Niliisoma kulingana na aina yake ya kifasihi. Na hapa kuna tamathali ya usemi. Efraimu anarudi, si Misri halisi, lakini Misri ni mfano wa utumwa wa Ashuru.

Katika sura ya 10-12, tuna maandishi yenye alama ya kuvutia. Unaweza hata kuamini kwamba maandishi hayo yanaweza kutumika kama maandishi ya mahubiri. Huenda yanasikika kama ya kiinjalisti kama Hosea anavyosema.

Tena, anazungumzia maisha ya nje. Anasema, jipandieni haki, vuneni matunda ya hesed, vunjeni ardhi yenu ya mashamba, kwa maana ni wakati wa kumtafuta Bwana, ili aje na kuwanyesheeni wokovu.

Angalia maneno yote ya asili hapa. Michezo yote ya kupanda, kuvuna, kuvunja ardhi iliyopandwa, ili Mungu anyeshe wokovu juu yako. Vitu vyote kutoka kwenye udongo na asili.

Inavutia tena, sehemu ya mawasiliano. Anaanza pale watu wanapofikiria. Wamejiingiza sana katika ibada ya bales ambapo asili ni Mungu wao.

Sasa anafikia hatua hiyo ya kuwasiliana, na anaigeuza kuwa kitu cha kiroho. Haki, upendo thabiti, kumtafuta Mungu ili kupokea wokovu wake.

Mambo mengine machache, katika 11:1 tunayo, katika moja ya mihadhara yangu ya ufunguzi, hoja ilikuwa Kijerumani katika unabii, au unabii ambao una utimilifu unaokuja katika Agano Jipya. Israeli alipokuwa mtoto nilimpenda na kutoka Misri nilimwita mwanangu. Naam, kulikuwa na mwana wa kwanza wa Mungu ambaye Mungu alimleta kutoka Misri.

Lakini chini ya uongozi wa Roho Mtakatifu katika Mathayo 2:15, sote tunajua kifungu hicho ambapo Mungu anasema, kutoka Misri nimemwita mwanangu. Na wazo hili la kutimiza mara nyingi linamaanisha kumaanisha au kudokeza mada au wazo pana. Sio marejeleo ya muktadha maalum, si maandishi ya uthibitisho.

Kwa hivyo, ili kumaanisha, si maana ya msingi au dhahiri, bali maana isiyo dhahiri zaidi kupitia kuhusishwa na wazo la asili. Wazo la asili ni lipi? Kuachiliwa kutoka Misri, kutoka Misri. Hilo hakika lilikuwa kweli kwa taifa.

Ndiyo maana Pasaka imesherehekewa kwa karibu miaka 3,500. Lakini hilo halimalizi maana yake. Itajazwa na maana ya kina zaidi kama tukio hilo linavyotajwa sasa.

Na inaashiria aina nyingine ya kutoka. Ambapo mtu muhimu zaidi katika maandiko, mwana wa pekee mpendwa wa Mungu, mwana wa pekee, anatolewa Misri, ingawa alikuwa mtoto mdogo wa miaka michache wakati wa mauaji ya watu wasio na hatia.

Kwa hivyo, maana hii pana tunayoisoma katika injili ya Mathayo inavutia sana kusema kwamba simulizi zima linahusu aina ya kutoka kwa Mungu. Kwa sababu chochote kinachomhusisha mwana wa Mungu mwenyewe ndicho kikubwa zaidi. Kwa hivyo, Mathayo anaona historia ya Israeli ikifupishwa katika Yesu akitoka Misri.

Hii ni aina ya uainishaji ambapo anatumia maandishi haya kwa njia ambayo labda hatungefanya hivyo. Lakini anapata umuhimu zaidi. Hosea anajua kidogo kuhusu historia ya Agano la Kale.

Utaona katika sura ya 12, mstari wa 3, anazungumzia Yakobo na Esau. Na tumboni, alimshika kaka yake kisigino, na katika utu uzima, alishindana na Mungu. Tena, mzaha huu kuhusu mieleka, mapambano, na mapambano na Mungu.

Yakobo katika Yaboki, Mwanzo 32. Alishindana na malaika na akashinda. Yakobo alikutana na Mungu huko Betheli, na kadhalika.

Kwa hivyo, anarejelea historia ya mababu. Na hata anamtaja Musa, 12, 13. Kwa njia ya nabii, Bwana aliwaleta Israeli kutoka Misri.

Wakristo wengi hawamfikirii Musa kama nabii. Lakini kulingana na Biblia, yeye ndiye nabii mkuu zaidi katika Agano la Kale. Kwa njia ya nabii, Bwana aliwaleta Israeli kutoka Misri.

Maoni moja au mawili ya mwisho. Paulo anapotoa kitabu chake cha kawaida kuhusu ufufuo, hotuba yake kuu inayopatikana katika Maandiko kuhusu ufufuo, katika 1 Wakorintho, sura ya 15, Paulo anaingia katika kitabu cha Hosea, katika sura ya 13, mstari wa 14. Mapigo yako yako wapi, Ee mauti? Maangamizi yako yako wapi, Ee kaburi? Na hapa tunaona kwamba Paulo ananukuu kifungu hiki maalum kutoka 13, 14, katika 1 Wakorintho 15, 55.

Kwa Paulo, akielezea ushindi wa Mkristo dhidi ya kifo. Ni ahadi kwa Israeli katika muktadha wake wa asili. Sawa, unaenda utumwani.

Unaenda uhamishoni. Ashuru iko njiani. Lakini urejesho wako utakuwa, kana kwamba, kama kuzaliwa, au kama ufufuo wa wafu, kama vile Ezekieli 37, bonde la mifupa mikavu.

Hutakufa huko miongoni mwa mataifa ya dunia katika taifa hilo kubwa la Ashuru. Tauni na uharibifu wa Sheol utashindwa. Na kwa hivyo, hapa, Hosea anatarajia kurejeshwa kwa watu wake, si ufufuo wa Kristo.

Kwa hivyo, umuhimu huu kamili wa kushindwa kwa kifo, Ee Sheol , uharibifu wako uko wapi? Na kadhalika. Hilo linasubiri Agano Jipya. Na hiyo itakuwa kikao cha sensa.

Sura ya mwisho, tena, ni utamu wa uhariri. Sura ya mwisho inahusisha baraka chanya, msamaha, katika mwikio wa toba. Neno la Kiebrania la toba ni lipi? Ni kurudi.

Rudi nyuma. Sura ya 12 inaishaje? Rudi. Shub/ shuv , Ee Israeli, kwa Bwana Mungu wako.

Mrudieni Bwana. Paulo alipata wapi wazo la kutumia mzeituni kama sitiari kwa Israeli? Hapa kutoka kwa Hosea. Kuna sehemu moja katika Zaburi, lakini hapa ndipo anapolipata.

Machipukizi na uzuri wa Israeli utakuwa kama mzeituni. Sura ya 14, mstari wa 6. Kwa hivyo, mara moja, muunganisho huo ungefanywa na wasomaji wake. Kwamba Israeli, kwa kweli, ni mzeituni.

Kitabu kinaishia kwa namna fulani: yeyote aliye na hekima, na aelewe mambo haya. Yeyote mwenye ufahamu, na ajue. Kama kitu ambacho ungesoma katika Injili.

Kuwa mwangalifu. Wito wa kusikiliza vizuri. Neno la mwisho.

Da'at Elohim, kumjua Bwana. Hosea anamaliziaje kitabu chake? Ana nia ya kujua. Kumfuata Mungu.

Kwa hivyo, maandishi ya kitabu yanarudi kwenye ujuzi. Yeyote aliye na hekima, amjulishe mambo haya, kwa sababu wanyofu watatembea ndani yake.

Kwa maneno mengine, hivyo ndivyo maarifa ya Mungu yalivyo. Kutii, kuyaishi, kuyatekeleza. Kwa hivyo, nadhani anatimiza wajibu wake kikamilifu.

Hakuna kumjua Mungu katika nchi. Lakini, unapomjua Mungu kweli, utatembea katika njia zake. Sawa, ndivyo itakavyokuwa kwa leo.

Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu Manabii. Hii ni kipindi cha 16, Hosea, Sehemu ya 3.